

Joke van Amerongen
HOEDENMODISTE

‘EEN HOED
IS DE KROON,
OP JE VERSCHIJNING

Verborgen achter een hoge beukenhaag in het Brabantse Prinsenbeek ligt de pittoreske boerderij van Joke van Amerongen. In haar atelier staan tientallen hoedencreaties te pronken, als unieke kunstwerken op houten koppen. ‘Ik wilde altijd opvallen, iets bijzonders doen of maken. Een exclusieve hoed geeft je net dat beetje extra uitstraling.’

TEKST CEES BAAN FOTOGRAFIE ANDRIES DE LA LANDE CREMER

Exclusief. Opvallend. Het zijn twee trefwoorden waarmee je het werk en het leven van Joke van Amerongen kunt karakteriseren.

‘Ik ging als tiener al tot bepaalde grenzen, en soms was ik rebels, provocerend of confronterend. Ik wilde altijd opvallen, iets bijzonders doen of maken. Mijn ouders kwamen uit Zeeland, maar ik groeide op in Dordrecht. Wij werden thuis echt kort gehouden. Je kunt ook zeggen dat mijn ouders erg ‘zuinig’ op hun kinderen waren. Mijn zusje, met wie ik heel *close* was, en ik mochten tot klokslag elf uur uitgaan. En geen minuut langer. Toch deed ik dat, ik wilde dansen in het Dolhuis, de discotheek van de stad. ▶

‘Ook als schooljuf viel ik op: hoge laarzen, lange haren, korte rokjes. Nog nooit brachten zo veel vaders hun kinderen naar school als toen’

Ik trouwde toen ik eenentwintig was, in 1970, met Marinus... we zijn gelukkig nog steeds samen... en we verhuisden naar Prinsenbeek, waar we een huisje hadden gekocht. Hij werkte als makelaar en ik stond voor de klas. Ook daar had ik de drang om op te vallen. Hoge laarzen, lange haren, korte rokjes. Later hoorde ik dat er nog nooit zo veel vaders hun kinderen naar school brachten als toen. Het hoofd van de school had snel in de gaten dat de vakken zingen en gymnastiek niet mijn specialiteit waren, maar handwerken en handenarbeid vond ik geweldig. Hij regelde dat ik alle klassen handenarbeid mocht geven. Ik bloeide helemaal op.”

Joke van Amerongen (1949) leerde edelsmeden, ze heeft geschilderd en ze ontwierp kleding. Ze kon niets in iets veranderen en gaf daarmee zin en betekenis aan haar talenten. Pas op 54-jarige leeftijd stortte ze zich op het hoedenvak. Een cursus van twee jaar, maar in *no time* won ze al verschillende prijzen. Net alsof ze, diep van binnen, al vele jaren plannen had gemaakt die

ineens gerijpt het licht zagen. Zij gelooft dat je hoed iets zegt over je hart. Dat bij elk mens een specifieke hoed past, die door niemand anders gedragen kan worden.

“Als je naar een bruiloft gaat, koop je een speciale jurk, met speciale laarzen of schoenen en verschillende sieraden. Alle kleuren passen bij elkaar, en dan moet er toch een hoed bij. Want een hoed is de kroon op je verschijning. Zonder hoed is het plaatje niet af. Een mens kan er prachtig uitzien als hij of zij van top tot teen zorgvuldig gekleed gaat, maar je krijgt extra uitstraling als je met een exclusieve hoed komt. Het is de finishing touch.”

Is het niet alleen maar ijdelheid om met een hoed op een feest te verschijnen?

“Natuurlijk, het is ook ijdelheid, maar ik weet dat er een groot aantal mannen en vrouwen is dat graag een hoed draagt puur op basis van goede presentatie, smaak en schoonheid. Omdat de hoed het gevoel geeft van compleet-zijn. Een mens kan zich zonder hoed kaal voelen. De laatste jaren zijn veel mensen om gezondheidsredenen een hoed gaan dragen. Na een chemokuur

willen ze graag naar buiten, maar niet zonder sjaal of hoed. En dan willen ze een hoed van heel zacht materiaal. Mijn zusje Sonja heeft kanker gehad, en toen Marinus zestig werd, wilde ze daar beslist bij zijn. Ze kwam die middag met een sjaal om haar hoofd, maar we liepen samen naar het atelier waar ze een hoed zag die ze direct geweldig vond. Ze zette hem op en zag er ineens stralend uit. Ik was ontroerd, omdat ze altijd een prachtige bos met haar had, maar door de chemo kaal was geworden... En juist daarom was het zo belangrijk dat ze toch een prachtige hoed op haar hoofd kon zetten.”

Sonja speelt in de carrière van Joke een belangrijke rol. Ogenschijnlijk op de achtergrond, maar Sonja heeft een bijzonder warme plaats in het hart van Joke.

“Ik deed in 2004 de opleiding voor hoedenmodiste, toen ik iemand ontmoette die een chique country fair in Hotel des Indes in Den Haag organiseerde. Ze vroeg: ‘Zou jij daar met jouw hoeden aan mee willen doen?’ Dat was een unieke kans. Hotel des Indes is een prachtpodium, dus ik sprong een gat in de lucht. Ik was net begonnen, had nog nauwelijks een eigen collectie. Als een idioot ben ik gaan werken. Ik had van alles nodig: koppen, standaards, kaartjes, folders. Twee dagen Des Indes, met beroemde couturiers, met alle aandacht en goede kritieken van pers en publiek, dat was een fantastische erkenning. Ik had een mannequin uitgenodigd om met mijn hoeden, foto’s en visitekaartjes te lopen. Het bijzondere, het wrange was, dat het ook de dag was waarop de ziekte van Sonja zich in een zeer heftige vorm openbaarde en zij in allerijl naar het ziekenhuis gebracht moest worden. Het was zo dubbel. Ik was in de zevende hemel vanwege de belangstelling en het applaus. Voor mij waren het immers de eerste stappen op weg naar succes. Tegelijkertijd was er die inktzwarte schaduw, want uitgerekend toen werden we keihard geconfronteerd met de lijdensweg van Sonja. Ze was zo vertrouwd, en we begrepen elkaar goed. Ondanks dat ze ernstig ziek was en veel last had van pijn en beperkingen, wilde ze graag over andere dingen praten. Tot het laatst bleef ze heel geïnteresseerd in wat er gebeurde. Het lijden van Sonja heeft me ontzettend geraakt. En zelfs toen heeft ze mij gestimuleerd in mijn ambitie. Ze had een hoge functie in Den Haag. Op een dag zei ze: ‘Je moet zorgen dat je ooit met je hoeden Prinsjesdag haalt! Dat kun je...’ Ze heeft me namen en adressen gegeven, maar je komt er niet makkelijk tussen. Maar dankzij haar opmerkingen heb ik de vechtlust gekregen om ooit voor een minister, een Kamerlid of een lid van de Koninklijke familie een bijzondere hoed te mogen ontwerpen. Dat is mijn missie, mijn opdracht die ik voor Sonja heb. Ik zal laten zien dat ik het kan. Er komt een dag dat er iemand, een man of een vrouw, uit de grond van zijn hart zegt: ‘Ik wil een exclusieve hoed van Joke van Amerongen en niet van een ander!’”

Welke hoed droeg je op haar begrafenis?

“Geen, nee, dat kon ik niet. Op die dag en in zo’n stemming wilde ik helemaal niet opvallen, wilde ik alleen zijn met mijn verdriet. Ik wilde eigenlijk alleen maar wegkruipen. Het heeft me ontzettend veel pijn gedaan. Iedereen heeft tegenslag in zijn leven. Grote en kleine ruzies, in je werk heb je altijd pieken en dalen, maar de klap die je krijgt, als je zusje kanker krijgt en later ook nog een herseninfarct, die verwerk je niet binnen een jaar. Ze was pas vierenvijftig, we hebben samen met poppen gespeeld, geheimen gedeeld, zijn met elkaar opgegroeid. Op zo’n leeftijd is het extra moeilijk om te aanvaarden dat je iemand voor altijd moet loslaten. Nou ja, loslaten... misschien is ze als beschermengeltje wel steeds in de buurt.”

Sonja heeft gezegd dat je kwaliteiten hebt om Prinsjesdag te halen. De vraag is natuurlijk: kun je dat echt?

“Er was dit jaar een expositie in het Escher Museum in Den Haag: *De hoeden gedragen op Prinsjesdag*. Daar ben ik geweest en heb ik alle hoeden heel kritisch bekeken. De vorm, de manier waarop ze gemaakt zijn, de materialen. Er zaten topontwerpen tussen, maar ik heb ook gezien dat ik niet onder hoeft te doen voor het gros. Een hoed op Prinsjesdag moet stijlvol en waardig zijn, het is geen carnaval. Ik zou gaag, in samenwerking met een couturier, een hoed ontwerpen voor een van de minsters of Kamerleden. Dat is mijn missie!”

Het mooiste zou zijn als Máxima belt...

“Dat zou helemaal het einde zijn, maar zij heeft al een fantastische hoedenontwerpster, die maakt echt de prachtigste hoeden. Ik zou dolgraag iets voor Máxima willen maken, of voor haar kinderen. Het idee alleen al! Maar misschien is dat nog iets te hoog gegrepen. Ik koop wel regelmatig mijn materiaal in hetzelfde Belgische winkeltje als waar haar ontwerpster inkoop.”

Waar haal je het geloof in jezelf vandaan? Je kunt het, zeg je. Hoe weet je dat?

“Ik heb al vroeg leren vechten voor mijn idealen. Sonja en mijn broer Jan waren thuis de studie-bollen. Ik moest ervoor knokken, echt leren totdat ik erbij neerviel. Ik wilde schooljuf worden, maar daar moest ik hard voor werken, en dat kan ik! Ik heb lesgeven altijd erg leuk gevonden. Nog steeds. Een workshop ‘Hoeden maken’ geven, vind ik een feest. Als je vijf, zes mensen kunt uitleggen en voordoen hoe zij hun eigen hoed kunnen ontwerpen en zij gaan aan het eind van de dag met hun eigen hoed op hun hoofd naar huis, ben ik apetrots.” □

*‘Let maar op. . . op Prinsjesdag zie je straks mijn ontwerp.
Dat ben ik aan Sonja verplicht’*

Zelf een mooie hoed maken? In het atelier van Joke van Amerongen kunt u een workshop volgen van één hele dag of twee halve dagen. Daarin laat Joke u kennismaken met het geheim van hoeden maken. Het ontwerpen en vervaardigen van hoeden is een leuke creatieve bezigheid, maar ook arbeidsintensief. Een redelijke handvaardigheid is wel een vereiste. Om de diverse technieken voor het maken van hoeden aan te leren, bestaat een tweejarige vakopleiding tot hoedenmodiste. Maar ook na een workshop van één dag (inclusief lunch van Het Huis Van Amerongen) kunt u met een zelfgemaakte hoed naar huis!

Voor meer informatie kunt u terecht bij Hoedenatelier Joke van Amerongen, Schutsestraat 35 in Prinsenbeek, telefoonnummer (076) 541 42 75, www.hoedenatelierjoke.nl, e-mail: ameronge@introweb.nl.